

RAMAZAN FIKRALARI

BAK SARISAKAL

RAMAZAN FIKRALARI

Bekta i'nin birine:

— Ramazan'ı nasıl çıkardın?

Diye sormu lar. Gülümseyerek cevap vermi :

— Otuz ki i olduk bir günde çıkardık.

—

***

Sofunun biri Ramazan'da Camide, kadınlara düzgün hakkında vaaz ediyormu ; düzgün sürmek öyle mekruhtur, böyle fenadır, mezmumdur, felandır, filandır, deyip duruyormu .

Cemaatten biri kalkmı :

— Be hoca! Demi . Bunları sen ne yüzle söylüyorsun? Senin karın bir gün bile sürmesiz, düzgünsüz gezmez!

Hoca gülümseyerek cevap vermi :

— Evet hakkınız var. Var amma, yara ır hasbaya!

—

***

Minarelerden dizi dizi kandiller sarkma a ba lamı tı. Mahyacılar, onbir ay mahpus kalan marifetlerini gösteriyorlar. Suyu nakı yapar gibi havaya yazı yazmaya, resim çizme e çalı ıyorlardı. Kandiller dizi dizi sarkıyor, sa a yükseliyor, sola kayıyor, titre iyor, uçu uyor ve sanki gökten damlarken minare bo umlarına takılı kalmı yıldız pırlantaları gibi insana esrarlı bir heyecan veriyordu.

Hacı Bekta kullarından Dervi Mehmet, kahvenin önünde oturmu seyrediyordu. Bir aralık Camiden çıkan bir yobaz yanına sokuldu, tezyif dolu bir gözle süzerek sordu:

— Mahya kurulu unu seyrediyorsun? Oruç tutmazsın, alnın secde-i rahmana kapanmaz. Ramazanı yalnız mahya seyretmek için gelsin diye beklersin?

Dervi Mehmet tebessümle cevap vermi :

— Ramazanı ramazan diye severim. Ali'yi, Ali diye sevdi im gibi.

— Fakat biz sizin gibi de iliz. sterim ki her gün Ramazan olsun, her gün oruç tutalım.

— Öyle amma, ramazan gider gitmez de arkasından bayram edersiniz. Bir adam sevdi i gidince üzülür, matem tutar. Benim hiç bayram yaptı ımı gördünüz mü? Biz ikisini de ho hörenlerdeniz.

—

***

Yaz'a rastlayan bir Ramazan gecesi idi. Afyonke lerden biri, köy kahvesinde oturmu , ahbablarıyla yarenlik etmi , kahvesini içmi , arada birkaç parça da afyon yutmu tu:

Sahura yakın kahveden çıkıp uyukluya uyukluya evine giderken çubu unun ate i söner. Bir iki adım ötede ate böceklerini görünce seslendi:

— Yahu! Fenerli baba! Fenerli baba! Müsaade buyurda çubu umu yakayım!

***

Sultan Eyüp'ün veziri Karaku , her sene Ramazan ayında fukaraya sadaka verir mi . Bir sene yine ayırdı ı sadakayı da ittikten sonra bir kadın gel mi :

— Kocam öldü, demi . Kefen alacak param yok.

Karaku cevap ver mi :

— Bu Ramazanda ki sadakam tamam oldu. Gelecek sene in allah sana bir kefen alırım.

***

İkinci Mahmut, Yeniçeri sevmedi i için Bekta ilere de candan dü man kesilmi ti. Adamları, Bekta ilerin Ramazan ayında oruç tutmadıklarını, iftar zamanı demlendiklerini, kafalarını tütüleyip cem ayinleri yaptıklarını verirler.

İkinci Mahmut, iftar zamanı rakı içildi i söylenen Bekta i tekkesini basar. Padi ahın gelmekte oldu unu pencereden gören Bekta ilerden her biri bir tarafa savu ur. Fakat çok ya lı bir baba yerinden kalkamadı ı için kaçamayarak tekkede kalır: Padi ah ona sorar:

— Canlar nerede? htiyar Bekta i cevap verir:

— Sultanımızı görünce, ortada can mı kalır Padi ahım?

***

Cahilin biri Ramazan'da oruç tutuyor, fakat namaz kılmıyormu . Arkada larından biri:

— Bo una oruç tutmak, sevap temin etmez demi . Namaz da kılmak lazım.

— Öyle amma ben namaz kılmamı bilmem!

— Bunda bilmeyecek bir e ya yok. mam ne yaparsa sen de onu yaparsın, olur biter.

Adamca ız camiye gitmi . mamın ne yaptı ını görebilmek için tam arkasında yer almı . Tesadüfen arkasında da kukuletalı bir adam namaza durmu . Rükûa varmı lar, kukuletanın sivrisi cahilin arkasına dokunmu . Cahil bunu namazın icabı sanarak kendisi de öndeki imamın arkasına dokunmu . Abdesti bozulan imam, hiddetlenerek arkasına dönerek adama bir tokat atmı . Bunu da namazın icabı sanan adam, hemen arkasına dönmü kukuletalıya bir amar sallayarak:

— Haydi, demi . Sen de arkandakine.

***

Kerimi adında bir air, Ramazanlarda Fatih Camisi'nin avlusunda sergi açarmı . Nüktedan, zarif ve ho sohbet bir adam oldu u için devrin ricali sergiye gelir, iirden, tarihten konu urlar, nükteler, fıkralar söylerlermi . Kerimi'nin edebiyatla da ilgisi varmı . iir yazdı ı gibi gayet ustaca ölüm tarihleri dü ürümü .

Bir Ramazan günü, onun öhretini duyanlardan biri gelerek bir ölüm tarihi ısmarlamı . Adamca ız on gün sırtı sıra gelmi , bir türlü tarihi alamamı . Nihayet sabrı tükenmi .

— Be adam, demi . Söyleyece in topu topu bir tarih, ölüye cennete sokup i in içinden çıkacaksın. Bunu bu kadar uzatmanın manası ne? Bari yapamayaca ım de de ba kasına yalvarayım. Mezarta ı yaptıraca ım.

Kerimi gayet masumane cevap ver mi :

— Canım demi . Ne yapayım, u ra ıyorum. Bir türlü herifi cennete sokamıyorum. Zorla de il ya, girmiyor!..

***

Keçecizade Fuat Pa a, bir Ramazan daveti yapmı tı. Vükelâdan ba ka devrin ricali de iftar sofrasında yer almı tı. Devrin airlerinden Ayıntaplı Hasırcızade Sadi Efendi de davetliler arasında idi. Bir arlık Hasırcızade Fuat Pa a'nın parma ındaki yüzü ü göstererek sordu:

- Pa am affedersiniz amma merak ettim, yüzü ün ta ı ne cins?
- Elmas!
- Size yılda kaç para kazandırır?
- Hiç! Bir para bile kazandırmaz.
- Benim ecdat yadigarı bir çift ta ım var. Yılda tam elli altın kazandırır.
- Nasıl bir ta bu?
- De irmen ta ı!

***

Bir Ramazan günü, Bekta i babalarından Dervi Remzi'ye sormu lar:

- Ramazan'da insan açlı a dayanamaz, bayılacak bir hale gelirse ne yapmalı?
- Baba Erenler u cevabı verdi :
- Sahurda dayanabilirsem tutarım, dayanamazsam yutarım' Diye niyet etmeli!
-

***

air Fitnat Hanım, Ha met'e:

- ki gün sonra Ramazan geliyor, oruçluyuz. Demi .
- Ha met cevap verdi :
- Ben geçen sene onu yedim di. Bu yıl gelmez! ¹

***

“ Sıcaklara rastlayan bir Ramazan. Tiryaki fena halde susamı , Oruçlu oldu unu unutmu , erbetçiyi görür görmez, ko mu :

— Aman o lum, demi . Bir Demirhindi erbeti ver. So uk tarafından olsun.

Barda ı tan duda ına götürece i sırada dostlarından biri elini yakalayarak:

— Ne yapıyorsun hazret? Der. Oruçlu oldu unu unuttun galiba!

Tiryaki üzgün bir halde evvela elindeki so uktan bu ulanmı barda a, sonra kendisini ikaz eden adamın yüzüne bakmı :

— Patladın mı be adam? Der. unu içtikten sonra söyleseydin. Olmaz mıydı?”

***

“ Hacı Bekta kullarından birinin bir tarlacı ı varmı . Birkaç yıl güzel mahsul almı . Ekim zamanı gelmi , Ramazan'da ufukta görülmü . Ak amüstü bir kö ede demlenirken akılına bir fikir gelmi : “ Mübarek bir aydayız. E er Tanrı ile ortak olursam herhalde tarladaki mahsul fazla olur. “ diye dü ünümü ve ba ımı gö e kaldırarak:

— manım, demi . Gel seninle ortak olalım. Ne olursa yarı yarıya.

Tarlayı sürmü , ekmi , sulamı . Olacak bu ya o yıl havalara çok iyi gitmi , çok bereketli ve verimli olmu . Toplama zamanı gelince ba lamı mahsulü taksime:

— Bir kile sana, bir kile bana!

Böylece devam ederken, öte tarafın malını çok görerek demi ki:

— manım! Senin için yemez, içmez diyorlar. Bir kile sana, iki kile bana!

¹ Tasvir 1 Temmuz 1949, Sayı: 1363

Biraz sonra bunu da çok görmü :

— Bir sana, üç bana!

Aradan birkaç dakika geçmi yine oyunbozanlık etmi :

—Senin hiçbir eye ihtiyacın yok. gel bunun hepsini fakire ba ı la.

Demi ve yı nları birer birer karı tırmaya ba lamı . Aradan kısa bir zaman geçtikten sonra gök güremeye, im ek çakmaya ba lamı . Korkunç bir rüzgar çıkmı , ya mur bo anmı ve ortalıkta ne varsa sel alıp götürmü .

Baba erenler bakmı olacak gibi de il, bir kovu a sı ınmı bir ara öyle bir dı arıya bakayım demi , gözünü kama tran bir imsek çakmı . Ba ını gö e kaldırarak:

— Bre imanım, demi . Verdinse aldın. Birde ı ık yakıp fakirimi arıyorsun? “

***

“ Bekta i’ye sormu lar:

— Ramazan geldi, oruç tutmayacak mısın?

Hemen cevap vermi :

— Hele Bayrama kadar dü üneyim, daha vakit var? “

***

“ Vaktiyle mollanın birini bayram namazından evvel vaaz vermeye davet etmi ler:

— Ey cemaat demi , çinizde bazıları rakıya müpteladır. Bunlar ramazanda sabrederek günlerini geçirirler. Bayram gelir gelmez solu u meyhane de alırlar. Bunun günahı büyüktür. Yapmayın, etmeyin diye bir hayli nasihat verdikten sonra vaazı bitirmi .

Cemaat arasında bulunan iki külhanbeyi hocanın bu nasihatini dinlemeyerek do ruca meyhaneye gitmi ler, bakmı lar ki camide vaaz eden hoca bir kö ede oturmı demleniyor. Hayretle:

— Aman hocam demi ler, Camide vaaz ederken rakı aleyhinde atıp tutan sen de il miydi, imdi ne arıyorsun?

Molla gülerek u cevabı vermi :

— A yavrum, dün e er ben Camide rakı aleyhinde atıp tutmasaydım. imdi bu meyhane de yer mi bulabilirdim! “

***

“ Bir Bekta i, nasılsa ramazanda bir gün oruç tutmu . Sonra bir mecliste birini mahzun mahzun:

— Bu sene ramazanda bir gün kaçırdık. Dedi ini duyunca Bekta i atılmı :

— Esef etme, demi . O senin kaçırdı ın oruç, yabana gitmedi. Biz tutuverdik. “

***

“ Bekta i ramazan günü namaz kılmı . Fakat namazın hiçbir kuralına riayet etmemi . Bunu gören biri sormu .

—Yahu, demi . Bu nasıl namaz. Yatman kalkman bir oluyor.

Bekta i derin bir iç çekmi :

— Ah Hocam, demi . Bu nedir ki. Sen beni gençli imde görmeliydin. Tekbir lamamla, selam vermem bir oluyordu. “

***

“ Ba ıbo bir deve Cami kapısını açık görünce içeri dalmı . Gezdikçe kandillere çarpıp kırarmı . Kayyum eline sopayı almı , döve döve deveyi dı arıya çıkarmaya u ra ırken oradan geçen bir Bekta i sormu :

— Yahu bu deveyi niçin dövüyorsun.

— Nasıl dövmeyeyim Camiye girdi.

Bekta i gülümsemi :

— Vurma hayvandır. Akıı ermeyerek girmi . Bak, hiç benim camiye girdi imi gördün mü sen? “

***

“ Vaktiyle hocanın biri mahalle mektebinde çocuklara ders okuturken rakı, arap içenlere atar, tutarmı , Hoca böyle bir kı ramazanında cerre gitmi , kasabanın hancısından bir oda istemi , hancı hocanın bedavacı oldu unu sezince yer yok diye ba ından savmı . Yabancı memlekette barınacak yer bulamayan zü ürt hoca, kardan tipiden korunmak için bir dükkan saça ının altına büzülüp nasıl sabah edece ini dü ünürken öteden sallana yıkıla bir sarho gelmi hocayı görür görmez haykırmı :

— Burada ne duruyorsun?

Hoca meseleyi anlatmı , sarho kumandayı vermi : dü önüme!

Birlikte han gitmi ler, odayı açtırmı , mangalı yaptırmı , hocanın gönlünü yapmı .

Ramazan bitip hoca tekrar mektebe döndü ü zaman derste gene rakı arap bahsine gelince Ramazandaki halini göz önüne getiren hoca:

O da lazım, bu da lazım! Dermi . “

***

Otuz gün ramazanı hep rakı içmekle geçiren bir Bekta iye sorarlar:

— Yahu, baba erenler Ramazanda hiç oruç tutmadın mı?

— Vallahi, der. Ramazan geldi ben kendimden geçtim. Ben kendime geldi im zaman da ramazan gelmi ti.

***

“ Bekta iye sormu lar:

— Namaz dinin dire idir. Niçin namaz kılmıyorsun? Yoksa farz oldu unu bilmiyor musun?

— Ah bilmez olur muyum? Fakat küçük ya ımdan beri kılmadı ım için alı amadım. Güç geliyor.

— Çaresi var. Kırk gün namaza devam et, bak bir daha terk edebilir misin.

Bekta i gülmü :

— Sen üç gün namazı terk et. Bak bir daha kılabilir misin? “

***

Bekta ının biri, sıcak bir ramazan günü a zını çe menin muslu una dayamı kana kana su içiyormu

O sırada yoldan geçen bir hoca tela la seslenmi :

— Hey baba ne yapıyorsun? Oruç gitti.

Bekta i gülümseyerek cevap vermi :

— Oruç gitti ama, bana da can geldi.

***

Bekta iye sormu lar:

— Baba erenler nasıl ramazan sana dokunuyor mu?

—Yook, ben ona dokunmuyorum ki, o bana dokunsun.